

Onderwerp

Jaarstukken 2022

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

De Planning en Control (P&C) cyclus is opgebouwd in verschillende rapportages die gedurende het jaar ter vaststelling aan Provinciale Staten (PS) worden aangeboden. Het strategische beeld en de kaders worden voorafgaand aan het jaar weergegeven in de kadernota. De financiële effecten daarvan worden verwerkt in de begroting. Gedurende het jaar kunnen de door PS vastgestelde kaders aangepast worden in de Voorjaarsnota en de Najaarsnota. De Jaarstukken vormen het sluitstuk van de P&C-cyclus over 2022. Met het ter vaststelling aanbieden van de Jaarstukken aan PS legt het college van Gedeputeerde Staten (GS) verantwoording af over onder andere de mate waarin doelen zijn bereikt en de wijze waarop de financiële middelen zijn ingezet.

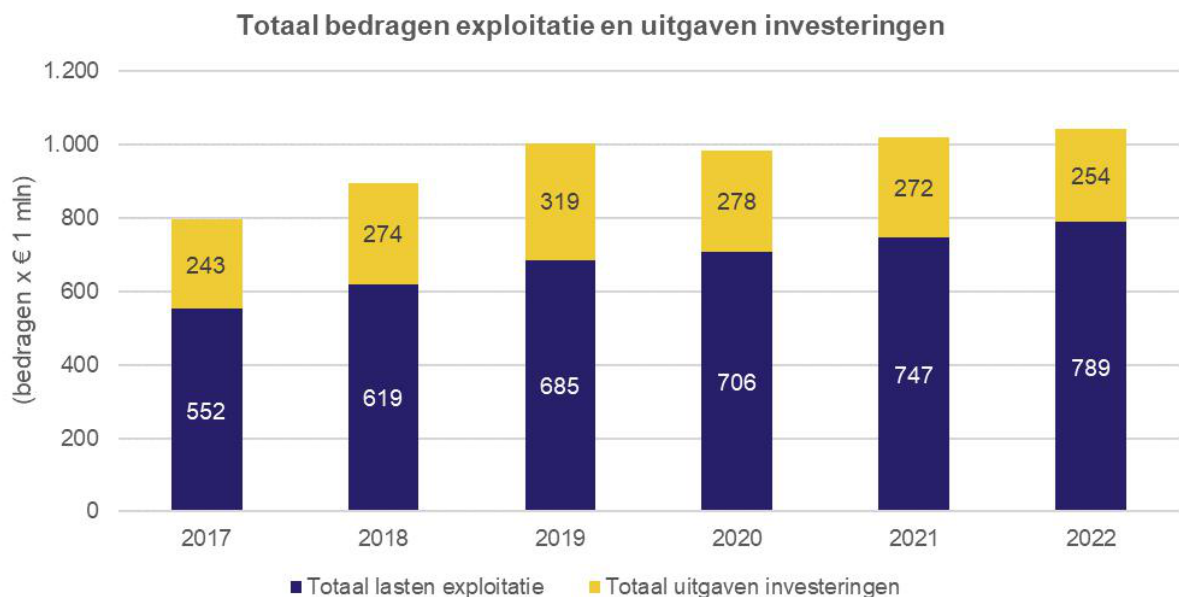
De Jaarstukken 2022 bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening. Tevens wordt het accountantsrapport en de reactie van GS daarop aangeboden aan PS.

De hoofdstukken Bestuurlijke Inleiding en Financieel Beeld bieden een snelle inkijk in wat er het afgelopen jaar is bereikt en wat hiervan de financiële consequenties zijn.

Inhoud

Realisatiekracht

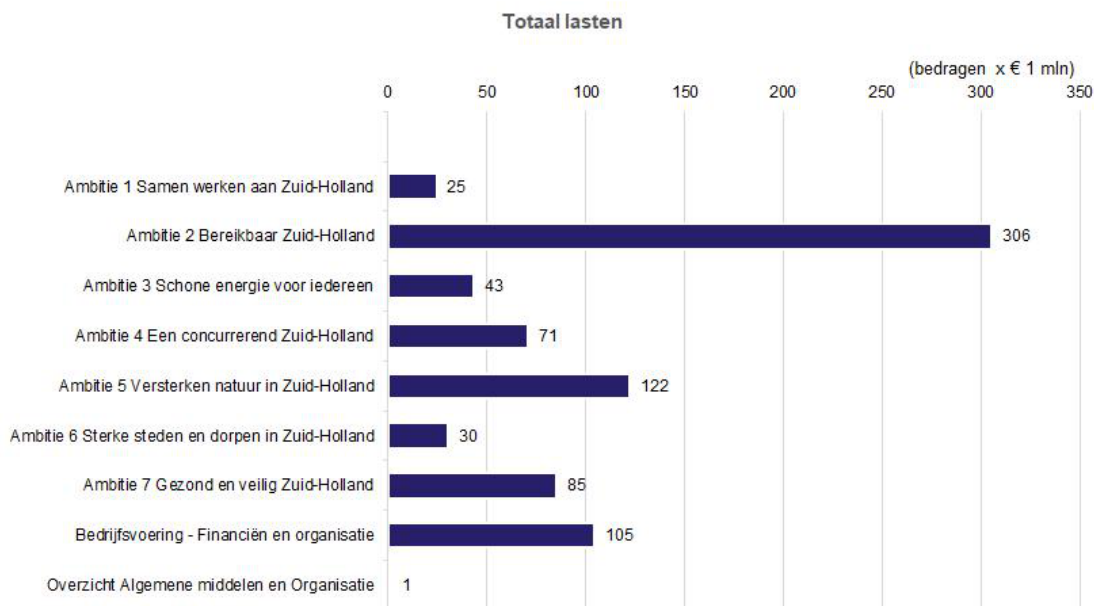
De provincie heeft de afgelopen jaren actief gestuurd op realisatiekracht, wat zijn vruchten in toenemende mate heeft afgeworpen in de afgelopen jaren. Hieronder is een tabel opgenomen met daarin de lasten in de exploitatie en de uitgaven aan de investeringsprojecten om zo een beeld te krijgen van onze financiële realisatiekracht.

Exploitatielasten

In 2022 is te zien dat er ten opzichte van 2017 t/m 2021 in de exploitatie meer is uitgegeven. Dit wordt gedeeltelijk verklaard door inflatie. Daarnaast zijn we in staat geweest om onze activiteiten te versnellen en/of beter in staat geweest om de beschikbare middelen in te zetten. Het volume aan ingezette exploitatie middelen is ten opzichte van 2017 met € 237 mln. toegenomen van € 552 miljoen naar € 789 mln. in 2022. Dit is een stijging van 43%.

De exploitatielasten 2022 ad € 789 mln. zijn als volgt verdeeld over de ambities.

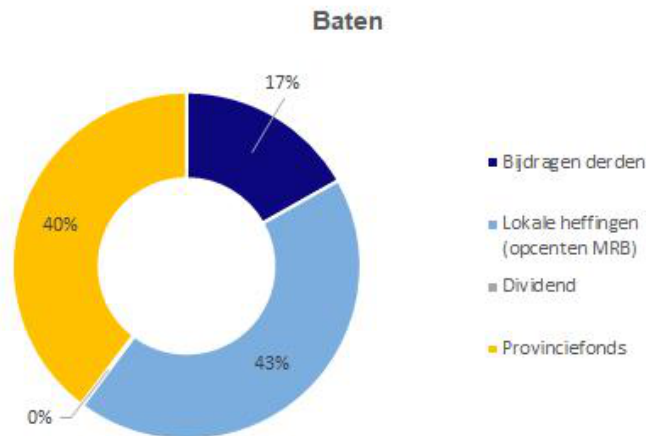

Investeringsuitgaven

Investeringsuitgaven maken geen onderdeel uit van de provinciale lasten. De investeringen komen op de balans. In de volgende jaren komen de afschrijvings- en rentelasten ten laste van de begroting. In 2022 is er met name geïnvesteerd in grond, weg- en waterbouwkundige werken, gebouwen en kapitaalverstrekingen aan deelnemingen. Het investeringsvolume is over de jaren 2017 t/m 2022 gemiddeld € 273 mln.

Baten

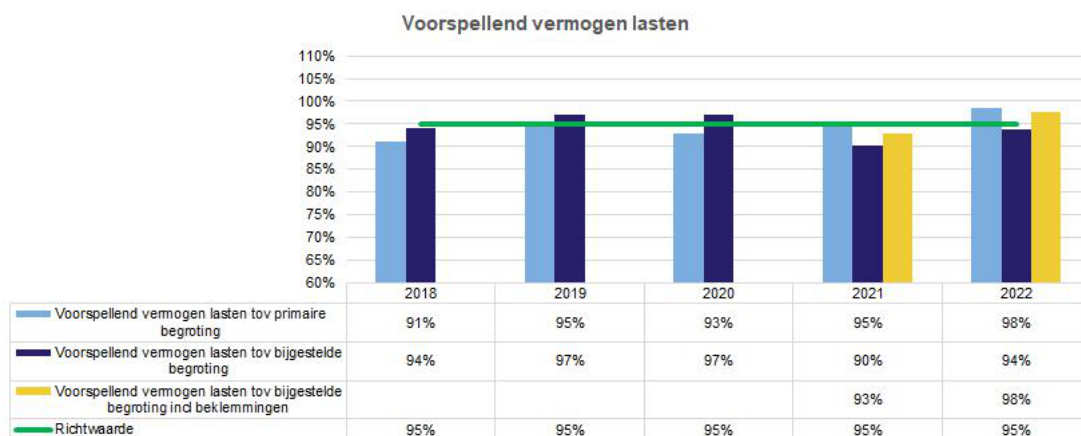
De provincie heeft in 2022 € 828 mln. aan baten ontvangen. In onderstaand cirkeldiagram zijn de grootste batenposten opgenomen. Bijna de helft van onze inkomsten bestaat uit de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting. Naast de opcenten vormt de uitkering provinciefonds het belangrijkste deel van de inkomsten. De laatste grote post betreft de bijdragen van derde partijen, veelal ook Rijk en/of gemeenten.

Voorspellend vermogen

Al enkele jaren is er extra aandacht voor het voorspellend vermogen. Hoe voorkomen we dat pas achteraf (bijvoorbeeld bij de jaarrekening) blijkt dat er geld over is? Het voorspellend vermogen is in 2022 verbeterd ten opzichte van 2021 maar nog wel iets lager dan de jaren daarvoor. Dat is terug te zien in het percentage gerealiseerde lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting. Voor 2022 is het realisatiepercentage 94% ten opzichte van het bij Najaarsnota 2022 bestuurlijk bijgestelde budget. De realisatie afgezet tegenover de primaire begroting geeft het realisatiepercentage van 98%. Dit laat zien dat de begroting gedurende het jaar is opgehoogd, maar dat die bijstellingen niet volledig zijn gerealiseerd.

In de grafiek is voor de jaren 2018 tot en met 2022 ook het realisatiepercentage ten opzichte van de primaire begroting weergegeven. Door de financiële techniek rond subsidieverleningen is het lastig om boven de norm van 95% uit te komen, de provincie kan niet direct sturen op het moment waarop de subsidieontvanger de uitgaven realiseert. Dit zien we ook terug bij de beklemmingen die voor 30% bestaan uit doorschuivend subsidiebudget.

Rekeningresultaat en algemene reserve

Het saldo van baten en lasten over 2022 is € 77,7 mln. (voordelig). Dit is de optelsom van minder gerealiseerde lasten dan begroot (€ 53,2 mln.) en meer gerealiseerde baten dan begroot (€ 24,5 mln.) Van dit saldo is € 26,1 mln. in de Jaarrekening al verrekend met de bestemmingsreserves omdat hier met Provinciale Staten een systeemafspraken over is gemaakt. Dit betreft bestemmingsreserves voor de gesloten systemen Bereikbaarheid en Groen en enkele andere bestemmingsreserves die automatisch worden gemuteerd op basis van de daadwerkelijk voor dat doel gerealiseerde kosten. Na verrekening met de bestemmingsreserves resteert een rekeningresultaat van € 51,6 mln. voordelig, dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Voor € 33,0 mln. moet dit resultaat echter als beklemd worden beschouwd (zie paragraaf Bestemming en beklemming). Het niet beklemd deel dat vrij is voor integrale afweging in 2023 en verder komt hierdoor op € 18,6 mln. voordelig.

In onderstaande tabel is het gerealiseerd financieel resultaat over 2022 weergegeven, afgezet tegen zowel de oorspronkelijke begroting als afgezet tegen de laatst bij Najaarsnota 2022 bijgestelde begroting.

Rekeningresultaat

(bedragen x € 1.000)	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Vershil begroot vs realisatie
Lasten	801.585	841.903	788.656	53.247
Baten	712.902	804.800	829.269	-24.469
Subtotaal baten en lasten	88.683	37.102	-40.613	77.715
Toevoeging aan reserves	196.549	291.167	318.302	-27.136
Onttrekking aan reserves	285.233	328.269	329.283	-1.014
Subtotaal reserves	-88.683	-37.102	-10.980	-26.122
Resultaat	0	0	-51.593	51.593

Sinds 2018 is sprake van een jaarlijks stijgend rekeningresultaat. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere baten uit circulaires en specifieke uitkeringen vanuit het Rijk die niet waren voorzien. Vanaf 2020 kwam daar de moeilijk in te vullen ambitie door de coronacrisis bij, en nadien de effecten van de oorlog in Oekraïne, de vertraging in de uitvoering van projecten als gevolg van stikstof en de krapte op de arbeidsmarkt. Gerekend in euro's is de realisatiekracht gestegen, zoals zichtbaar is in de hogere uitgaven ter hoogte van € 789 mln. De ambitie in de begroting is echter meer gestegen, waardoor het uiteindelijke rekeningresultaat ook hoger uitgevallen is in 2022.

Het rekeningresultaat van € 51,6 mln. voordelig is onder te verdelen naar:

a. niet beïnvloedbaar resultaat	€ 2,2 mln.
b. beperkt beïnvloedbaar resultaat	€ 21,0 mln.
c. beïnvloedbaar resultaat	€ 28,4 mln.

Niet-beïnvloedbaar resultaat betreft afwijkingen van de bij de Najaarsnota gepresenteerde (gewijzigde) begroting, waarop de provincie niet kan sturen. Beperkt beïnvloedbaar resultaat betreft afwijkingen van de bij de Najaarsnota gepresenteerde (gewijzigde) begroting waarop de provincie beperkt kan sturen. Beïnvloedbaar resultaat betreft de afwijkingen van de bij de Najaarsnota gepresenteerde (gewijzigde) begroting waarop de provincie kan sturen.

Niet-beïnvloedbaar resultaat

Dit betreft voornamelijk de effecten uit de September- en Decembercirculaire. Deze circulaire worden ontvangen nadat de najaarsnota is opgesteld en zijn daarin dan ook niet verwerkt. Het effect hiervan in het rekeningresultaat bedraagt € 2,2 mln.

Beperkt beïnvloedbaar resultaat

Het beperkt beïnvloedbaar resultaat betreft onderwerpen waarop de provincie in enige mate kan sturen, maar waarvan het resultaat bij de Najaarsnota nog niet zo duidelijk is dat dit er cijfermatig in kan worden verwerkt. Dit betreft bijvoorbeeld de aanvragen op subsidieregelingen, de realisatie van grondaankopen en de besteding van middelen voor Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en stikstof. Het gaat om € 21,0 mln.

Beïnvloedbaar resultaat

Naast de niet beïnvloedbare en beperkt beïnvloedbare afwijkingen op de begroting resteren de zaken waarbij de provincie de mogelijkheid heeft te sturen. De belangrijkste:

1. Beter bestuur	€ 1,0 mln.
2. Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	€ 5,3 mln.
3. Veilig en duurzaam	€ 1,4 mln.

4. Gezonde natuur	€ 10,2 mln.
5. Toekomstbestendige landbouw	€ 7,9 mln.
6. Organisatie en Algemene middelen	€ 5,1 mln.
7. Overige verschillen < € 1 mln. diverse ambities	€ 23,6 mln.
8. Saldo's gesloten systemen en overige bestemmingsreserves	€ -26,1 mln.
Totaal	€ 28,4 mln.

Algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 31 december is € 217,8 mln. Rekening houdend met het saldo van € 51,6 mln., de beklemmingen van € 33,0 mln. en de benodigde weerstandsbuffer van € 34,7 mln. resteert een vrij besteedbaar deel van zo'n € 200 mln.

Het gesprek over doorrekening naar Voorjaarsnota 2022 en Kadernota komen aan bod bij bespreking van die – meer toekomstgerichte – P&C documenten.

Bestemming en beklemming

Provinciale Staten besluiten bij het vaststellen van de jaarstukken over de bestemming van het rekeningresultaat. In de regel wordt voorgesteld om het rekeningresultaat ten gunste van de algemene reserve te brengen. Voor een deel van de middelen die zijn opgenomen in het rekeningresultaat geldt dat deze benodigd zijn voor de uitvoering van toekomstige activiteiten of (juridische en bestuurlijke) verplichtingen. Deze middelen worden bij de jaarrekening gedefinieerd als beklemd. De provincie maakt onderscheid naar vier soorten beklemmingen:

- Subsidieverplichtingen;
- Overige juridische verplichtingen;
- Circulaires provinciefonds;
- Bestuurlijke wensen.

In onderstaande tabel zijn de beklemmingen gepresenteerd. Indien PS instemt met de beklemmingen, dan worden deze in de Voorjaarsnota 2023 administratief verwerkt.

Het rekeningresultaat is € 51,6 mln. Voor onderstaande onderwerpen moet € 33,0 mln. als beklemd worden beschouwd. De beklemming past hiermee binnen het rekeningresultaat. Het niet beklemd deel van het resultaat bedraagt daarmee € 18,6 mln. Hierbij moet worden opgemerkt dat binnen de Ambities 2, 5 en 7 gewerkt wordt met de gesloten systemen bereikbaarheid en groen. De voordelige resultaten binnen deze ambities zijn al direct verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves en vormen dus geen onderdeel van het rekeningresultaat.

	Beklemming 2022		Naar 2023	Naar 2024	Naar 2025	Naar 2026
1. Subsidieregelingen	9.942	30%	10.741	45	-287	-557
2. Juridische verplichtingen	415	1%	371	22	22	-
3. Provinciefondsuitkeringen	1.204	4%	1.204	-	-	-
4. Bestuurlijk	21.410	65%	11.564	9.846	-	-
Eindtotaal	32.971	100%	23.880	9.913	-265	-557

Ad 1. Subsidieregelingen

Van de voorgestelde beklemmingen heeft 30% betrekking op subsidieregelingen. Dit zijn verstrekte subsidies waarvoor de subsidieontvanger de activiteiten nog niet (volledig) heeft uitgevoerd waardoor de lasten in latere jaren worden verantwoord; en dit zijn lopende subsidieregelingen die nog niet volledig zijn verleend.

Beleidsdoel	Onderwerp	Beklemming resultaat 2022	naar 2023	naar 2024	naar 2025	naar 2026
1-1	Koningsdag	100	100			
1-2	Schuldhelp route	350	350			
3-1	Zonig Zuid-holland	167	167			
3-2	Aanleg warmteleiding Warmteling	2.000	2000			
3-3	Energieinfrastructuur op industrieterreinen	249	249			
3-3	Energie & Klimaat ronde 3	249	249			
3-3	Gridconnectie OTS Campus@Sea	200	200			
4-1	Gebiedsprogramma Hoeksche Waard	210	210			
4-1	Subsidies Interreg EFRO	100	100			
4-1	Indexatie boekjaarsubsidie IQ	67	67			
4-1	MIT verleningen	54	54			
4-2	Energie op bedrijventerreinen	668	668			
4-2	Bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard	385	385			
4-2	UHB Subsidie Hoogwaard	-591	363	-110	-287	-557
4-3	Erfgoedlijnen	473	473			
4-3	Restauratie rijksmonumenten	456	456			
5-2	Klimaataakkoord (lopende aanvragen 2022)	100	100			
6-1	Senioren woonvormen	1.070	1070			
6-1	Spreiding sociale woningbouw R'damse regio	913	913			
6-1	Sociale woningbouw Holland Rijnland	875	875			
6-1	Sociale woningbouw Haaglanden	857	702	155		
6-1	Collectieve wooninitiatieven (lopende aanvragen 2022)	90	90			
6-1	Collectieve wooninitiatieven (nieuw plafond 2023)	80	80			
6-2	Flexwonen voor starters	250	250			
7-1	Groene schoolpleinen	570	570			
Totaal beklemmingen subsidieregelingen		9.942	10.741	45	-287	-557

Ad 2. Juridische verplichtingen

De beklemmingen wegens juridische verplichtingen zijn in rechten afdwingbare schriftelijke toezeggingen of verstrekte opdrachten.

Beleidsdoel	Onderwerp	Beklemming resultaat 2022	naar 2023	naar 2024	naar 2025	naar 2026
4-1	Regiodeal Noordwijk	118	118			
5-2	Niet aangewende bijdrage IBP-VP Zuidwestelijke Delta	66	22	22	22	
8-1	Groot onderhoud gebouw C (Escrow)	131	131			
8-1	Pilot Individueel Maatwerk (PIM)	100	100			
Totaal beklemmingen juridische verplichting		415	371	22	22	-

Ad 3. Provinciefondsuitkering

De provinciefondsuitkeringen betreft in de circulaire ontvangen middelen voor specifieke beleidsterreinen die pas in latere jaren tot besteding komen.

Beleidsdoel	Onderwerp	Beklemming resultaat 2022	naar 2023	naar 2024	naar 2025	naar 2026
1-1	Weerbaarheid kleine gemeenten	442	442			
5-1	Decentralisatie-uitkering Natuurvriendelijk na-isoleren	762	762			
Totaal beklemmingen provinciefonds		1.204	1.204	-	-	-

Ad 4. Bestuurlijke wens

De bestuurlijke voorstellen vallen niet in één van de voorgaande categorieën en zijn daarmee een bestuurlijke wens zijn om niet-bestede middelen uit 2022 beschikbaar te houden voor latere jaren. Dit betreft de volgende onderwerpen:

Beleidsdoel	Onderwerp	Beklemming resultaat 2022	naar 2023	naar 2024	naar 2025	naar 2026
1-1	Niet aangewend ZH-PLG budget	9.846		9.846		
1-1	Niet aangewende budget Stikstof	4.400	4.400			
1-1	Bibob, integriteit en ondermijning	223	223			
4-2	Energie op bedrijventerreinen	511	511			
4-3	Overdracht molendriegang Stompwijk	800	800			
5-3	Onderuitputting reserve Duurzame ontwikkeling ZPP	52	52			
6-2	Programma Toekomstbestendig bouwen	268	268			
6-2	Implementatie Omgevingswet	292	292			
7-1	Onderuitputting reserve Bodem en grondwater	4.518	4.518			
7-1	Impulsgelden Gezond en Veilig	500	500			
Totaal beklemmingen bestuurlijke wens		21.410	11.564	9.846	-	-

Niet aangewend ZH-PLG budget (€ 9,8 mln.)

In de Voorjaarsnota 2022 is € 20 mln. beschikbaar gesteld voor de jaren 2022 en 2023 i.v.m. het toekomstig Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Door vertraging in rijksbeleid en in afwachting van ontwikkelingen en kaders voor de uitvoering van het NPLG, is de feitelijke uitvoering waarbij de extra € 20 mln. ingezet kon worden vertraagd. De middelen moeten beklemd blijven voor de uitvoering van no-regret maatregelen (voorfinanciering in afwachting definitieve gebiedsplannen en rijksmiddelen vanuit het transitiefonds).

Bij de voorjaarsnota zal een voorstel worden gedaan voor een aanpassing in het kasritme voor jaarschijf 2023. In 2022 is wel al gewerkt aan het behalen van de ZH-PLG doelstellingen door bestaande opdrachten met bestaande middelen, zie hiervoor de toelichting op ZH-PLG in Ambitie 1.

Niet aangewend budget Stikstof (€ 4,4 mln.)

Gezien het advies Remkes en het te sluiten Landbouwakkoord zijn de middelen voor cofinanciering Rijksregelingen en voor Innovatie niet uitgegeven. Voorgesteld wordt om € 1,0 mln. van de middelen te beklemmen, omdat voorzien wordt dat diverse rijksregelingen wel in 2023 in werking treden. Ook voor het onderdeel innovatie wordt voorgesteld om € 1 mln. te beklemmen om in 2023 een regeling met betrekking tot innovatie en stikstofreductie open te kunnen stellen. Daarnaast wordt

voorgesteld om € 2,4 mln. van de middelen uit 2022 te beklemmen voor de begroting 2023 voor een bijdrage aan de legalisatie van de PAS-melders.

Bibob, integriteit en ondermijning (€ 0,2 mln.)

In 2022 is door onderbezetting (vacatures) een aantal projecten die voortkomen uit de aanbevelingen in de RIEC-scan Interne weerbaarheid PZH en het verdiepend onderzoek naar ondermijningsrisico's van het Verwey Jonker instituut niet uitgevoerd. In 2023 gaan we deze adviezen versneld oppakken.

Energie op bedrijventerreinen (€ 0,5 mln.)

Door beklemming op het overschot 2022 kan de provincie het programma Werklandschappen van de Toekomst in 2023 co-financieren. Dit programma kan een vliegwiel vormen om te zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor een concurrerend Zuid-Holland met aantrekkelijke bedrijventerreinen.

Overdracht molendriegang Stompwijk (€ 0,8 mln.)

Om de verkoop van de molendriegang Stompwijk aan de Rijnlandse Molenstichting te kunnen realiseren wordt in 2023 een incidentele subsidie verleend voor het toekomstig onderhoud van de molens.

Onderuitputting reserve Duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder (€ 0,1 mln.)

Oorsprong van de middelen in deze reserve zijn het door het Rijk toegekende Nota Ruimte middelen aan het Regionale Ontwikkelingsorganisatie Zuidplas. Wij stellen voor om de resterende middelen te storten in de reserve Duurzame Ontwikkeling Zuidplaspolder ter behoud van deze gelabelde middelen.

Programma Toekomstbestendig bouwen (€ 0,3 mln.)

De provincie heeft twee aanvragen afgewezen waartegen bezwaar is ingediend. Indien de bezwaren gegrond worden verklaard dient de provincie voor maximaal € 150.000 de subsidies te verlenen. Daarnaast loopt het programma Toekomstbestendig bouwen door in 2023 met activiteiten vanuit de Vliegende Brigade.

Implementatie Omgevingswet (€ 0,3 mln.)

Voorgesteld wordt om € 0,3 mln. van het restant budget 2022 over te hevelen naar 2023 voor implementatie van de Omgevingswet.

Onderuitputting reserve Bodem en grondwater (€ 4,5 mln.)

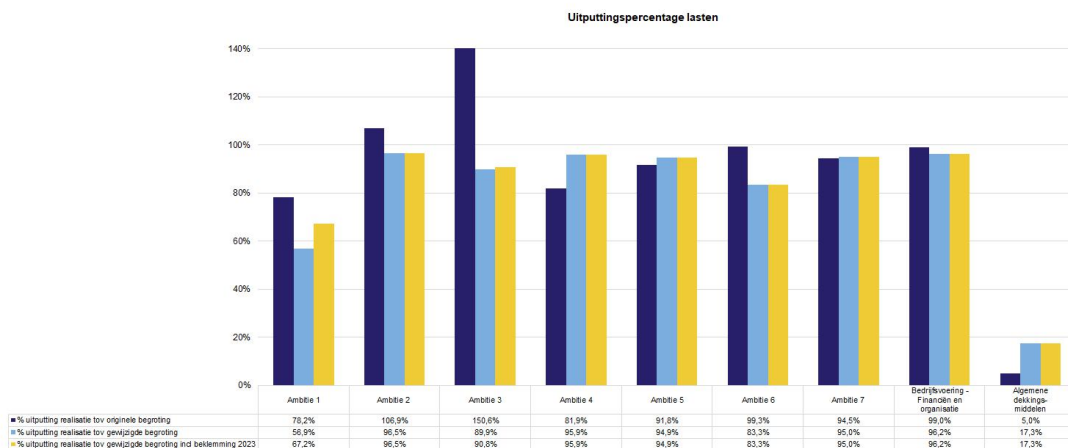
De middelen zijn via het provinciefonds specifiek gegeven voor de uitvoering van de rol als bevoegd gezag op het gebied van bodemsanering en nazorg. Het convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 ligt ten grondslag aan deze middelen. Wij stellen voor om niet bestede middelen vanuit 2021 en 2022 te storten in de reserve Bodem, ondergrond en grondwater ter behoud van deze Rijksmiddelen voor deze taak. De verwachting is dat in 2023 een nieuw convenant wordt afgesloten tussen het Rijk, IPO en de VNG.

Impulsgelden Gezond en Veilig (€ 0,5 mln.)

In 2019 zijn door PS impulsgelden toegekend aan het programma Gezond en Veilig. Een deel van de gelden is in de periode tot en met 2022 niet besteed. Dit bedrag is bestemd voor de subsidieregeling Groene schoolpleinen.

Het rekeningresultaat nader gespecificeerd

Gedurende het jaar 2022 is de primaire begroting bijgesteld naar de verwachtingen in dat jaar. Dit heeft in 2022 plaats gevonden in de Voorjaarsnota en Najaarsnota.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de primaire Begroting 2022

In de ambitieverantwoording in de Voor- en Najaarsnota 2022 is bij het onderdeel de 3e W-vraag "Wat heeft dat gekost?" per beleidsdoel een analyse gegeven van de verschillen tussen de laatste vastgestelde begroting en de bijstelling in het betreffende product. De belangrijkste afwijkingen per ambitie van de realisatie ten opzichte van de primaire begroting staan hieronder kort toegelicht.

Ambitie 1 Samenwerken aan Zuid-Holland

Voor de opgave stikstof (NPLG) wordt in 2022 € 10 mln. aan aanvullende middelen toegevoegd, bestemd voor diverse activiteiten die bijdragen aan directe stikstofdepositievermindering in de Natura 2000 gebieden, directe vermindering milieubelasting, van CO2 uit veenbodem en versterken bedrijfsvoering agrariër en verdere verduurzaming en transitie van de landbouwsector. Daarnaast zijn middelen toegevoegd om de Wet open overheid (Woo) uit te voeren.

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Het project 20 waterstofbussen nadert zijn voltooiing waarbij vanuit het Rijk de laatste subsidietranche wordt ontvangen. Daarnaast wordt het bestedingsritme van subsidies voor gedragsbeïnvloeding en schone laadinfrastructuur binnenvaart geactualiseerd, wat leidt tot hogere lasten in 2022. Op de beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer kunnen vervoerders een beroep doen waarvoor middelen vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld (€ 18,3 mln.) Als gevolg van de fors hogere inflatie wordt het budget voor dagelijks beheer en onderhoud en energielasten openbare verlichting opgehoogd (€ 5,7 mln.) Diverse budgetten voor bereikbaarheid en OV, waarvan de uitgaven in latere jaren plaatsvinden, zijn doorgeschoven via de daarvoor ingestelde reserves.

Ambitie 3 Schone energie voor iedereen

Het kastritme van de begrotingssubsidie Botlek Stoomnetwerk leidt tot een verschuiving van lasten van 2022 naar latere jaren (€ 1,2 mln.) Voor de afwikkeling van de kosten en risico's inzake het Warmtebedrijf Rotterdam wordt € 20,3 mln. als last toegevoegd vanuit de eerder daarvoor ingestelde reserve.

Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland

De actualisatie van de bestedingsritmes van subsidies op basis van de daarbij behorende regelingen leidt in diverse gevallen tot het verschuiven van budgetten van 2022 naar latere jaren. Ook zijn enkele budgetten niet volledig benut waardoor deze vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo. Dit betreft proceskosten schaalsprongprogramma, niet-bestede subsidies van fieldlabs-partijen die terug zijn ontvangen, afronding van het subsidiedossier 'clusterregeling', circulaire economie en de kickstart your career-subsidie binnen het human capital programma.

Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland

Binnen het NatuurNetwerk Nederland Krimpenerwaard wordt € 7 mln. doorgeschoven naar 2023 in verband met vertraging in de realisatie van grondverwerving en inrichtingsmaatregelen. Dit geldt ook voor een bedrag van € 2 mln. voor het programma natuur. Als gevolg van krapte van personele capaciteit treedt ook vertraging op in de aanbesteding van Den Hoek en Gouwe Wiericke (per saldo € 3,8 mln.)

De stijging van de beheervergoeding van 74% naar 84% leidt per saldo tot een ophoging van de lasten in 2022 van € 1,4 mln. dat wordt gedekt vanuit de daarvoor ontvangen hogere bijdrage uit het provinciefonds. Vooruitlopend op het totale plan voor Leenherenpolder vindt al een interne afwaardering plaats van de boekwaarde van de gronden van € 3,9 mln. De actualisatie van het bestedingsritme van subsidieaanvragen van POP3-subsidies leidt tot hogere lasten van € 1,6 mln.

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

De verwerking van de beklemming van lasten voor de subsidieregeling voor sociale woningbouw leidt tot een toename van € 3,5 mln. aan budget ter dekking van reeds vastgelegde subsidieverleningen. Ook de verwerking van de beklemming 2021 voor het implementeren van de Omgevingswet leidt tot een toename van € 0,4 mln. aan budget. Extra middelen à € 2,3 mln. worden toegevoegd voor de subsidieregeling Woonvormen senioren die doorstroming op de woningmarkt stimuleert evenals extra middelen van € 0,8 mln. voor de subsidieregeling Knelpuntenpot naar aanleiding van de aangenomen amendement 723.

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

De verwerking van de beklemming van lasten voor de subsidies voor waterrecreatie, herstel van ruitpaden, kassensloop Lansingerland en het verbeteren van de stad-landverbindingen leidt tot een toename van € 2,5 mln. aan budget. Daarnaast worden de lasten geraamd voor het bevorderen en verbeteren van de milieukwaliteit die worden gedekt vanuit de specifieke Rijksbijdrage Bodem. In de Najaarsnota wordt voorzien dat de lastneming van verschillende, in 2022 opengestelde

subsidiereregelingen, pas tot lastneming in 2023 gaat leiden waardoor die middelen worden doorgeschoven naar dat jaar.

Bedrijfsvoering - Financiën en Organisatie

De actualisatie van de kapitaallasten en de verdeling vanuit de stelpost voor compensatie indexatie effecten en de nieuwe cao voor personele lasten leidt tot een bijstelling van het lastenbudget bij de Algemene middelen.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de Najaarsnota 2022

In de ambitieverantwoording in het jaarverslag is bij het onderdeel de 3e W-vraag "Wat heeft dat gekost?" per beleidsdoel een analyse gegeven van de verschillen tussen de bij de najaarsnota gepresenteerde begroting en de uiteindelijke realisatie. De belangrijkste verschillen groter dan € 1 mln. die het rekeningresultaat hebben veroorzaakt staan hieronder kort toegelicht, gerangschikt per beleidsdoel.

Bedragen x € 1 mln.		Beleidsdoel	
Minder uitgegeven dan begroot			56,6
1	Diverse taken Bestuur	1.1	1,0
2	Nationaal Plan Landelijk Gebied	1.1	9,9
3	Opgave Stikstof	1.1	4,7
4	Regionale gebiedsagenda's Mobiliteit	2.1	2,3
5	Mobiliteitsprojecten en onderzoeken	2.1	1,6
6	Planmatig onderhoud	2.2	5,1
7	Verschuiving werkzaamheden voor derden	2.2	1,1
8	Verkeersveiligheid (educatie en gedrag)	2.3	1,7
9	Zero emissie Laadinfra goederenvervoer	2.3	1,0
10	Warmteleiding WarmtelinQ	3.2	2,0
11	Werklocaties	4.2	1,4
12	Restauratie Rijksmonumenten	4.3	1,0
13	NNN-Gouwe Wiericke	5.1	1,4
14	NNN- Ecologische Verbindingszones	5.1	2,6
15	Natura 2000	5.1	1,1
16	Veenweide, Klimaat en Bodemdaling	5.2	6,5
17	Subsidiereregeling Sociale Woningbouw	6.1	3,0
18	Subsidiereregeling Senioren Woonvormen	6.1	1,1
19	Omgevingsdiensten	7.1	2,6
20	Subsidies recreatie	7.2	1,8
21	Stelpost nieuw beleid	9.1	1,6
22	Stelpost financieringsmodel	9.1	2,1
Meer uitgegeven dan begroot			-22,4
23	Pensioenen GS	1.1	-2,4
24	HWN/OWN aansluiting A15/N3 bijdrage	2.1	-2,6

Bedragen x € 1 mln.		Beleidsdoel	
25	Stopzetten N214/N222	2.2	-1,7
26	Administratieve correctie afrekening Koningin Julianabrug	2.2	-1,2
27	Voorziening Houdstermaatschappij (HZH)	3.2	-1,1
28	NNN: Overige gebieden	5.1	-5,1
29	Buitenland van Rhoon	5.1	-1,9
30	NNN Grond voor grond	5.1	-1,2
31	Wet natuurbescherming en Faunabeheer	5.1	-2,0
32	Nazorg stortplaatsen	7.1	-3,2
Minder baten dan begroot			-13,2
33	Exploitatie OV	2.1	-1,6
34	Regionale gebiedsagenda's Mobiliteit	2.1	-1,2
35	Veenweide, Klimaat en Bodemdaling	5.2	-5,5
36	Heffen van opcenten Motorrijtuigenbelasting	9.1	-4,9
Meer baten dan begroot			33,1
37	Werken voor derden	2.2	3,1
38	Clinsh	2.3	1,4
39	Waterstofbussen	2.3	1,2
40	Schaalsprong	4.1	2,9
41	Buitenland van Rhoon	5.1	1,9
42	NNN	5.1	1,2
43	NNN-Grond voor grond	5.1	4,9
44	Agrarisch natuurbeheer	5.1	1,1
45	Boerenlandvogels	5.1	1,1
46	POP 3	5.2	1,4
47	WABO leges	7.1	4,4
48	Specifieke uitkering Tijdelijke regeling bodemopgaven 2022	7.1	3,0
49	Provinciefonds	9.1	4,1
50	Afrekening Merwedekanaal	9.1	1,4
Overige verschillen			-2,5
51	Overige verschillen < € 1 mln. diverse ambities		23,6
52	Saldi gesloten systemen Bereikbaarheid en Groen en overig		-26,1
Totaal jaarrekeningresultaat			51,6

Hieronder de verschillen toegelicht op basis van bovenstaande tabel.

Minder uitgegeven dan begroot

1. Diverse taken Bestuur (€ 1 mln. voordelig)

Binnen de diverse taken is sprake van lagere uitgaven dan begroot. Het betreft onder andere bestuurstaken PS/GS, IPO, Wet Open Overheid en Bibob.

2. Nationaal Plan Landelijk Gebied (€ 9,9 mln. voordelig)

In 2022 is € 9,9 mln. van het beschikbare budget niet aangewend. De belangrijkste reden ligt in vertraging van het Rijksbeleid en de rijksbrede uitgangspunt voor planvorming. De focus lag op het opstellen van gebiedsplannen, het indienen van versnellingsvoorstellen en uitwerken van no-regret maatregelen.

3. Opgave Stikstof (€ 4,7 mln. voordelig)

Het stikstofdossier is dermate complex en aan veranderingen onderhevig, met name ook door rijksontwikkelingen, dat de beoogde middelen voor cofinanciering van Rijksregelingen en voor innovatie niet zijn uitgegeven.

4. Regionale gebiedsagenda's Mobiliteit (€ 2,3 mln. voordelig)

In de Regionale gebiedsagenda's Mobiliteit (voorheen Bestedingsplan mobiliteit) zijn bijdragen opgenomen voor regionale infrastructuurprojecten op het gebied van doorstroming en verkeersveiligheid (duurzaam veilig). Het verschil komt voornamelijk door de zogenaamde toekomstig uitvoeringsgerede projecten. Daarvoor is jaarlijks budget beschikbaar maar blijven de aanvragen achter bij de verwachtingen. Voor duurzaam veilig projecten is meer subsidie verleend dan begroot omdat er ook nog aanvragen zijn binnengekomen die oorspronkelijk in 2021 zouden worden ingediend. Het is lastig om deze uitgaven goed te begroten, omdat de provincie afhankelijk is van gemeenten en waterschappen voor het tijdig aanvragen en afrekenen van subsidies, of het melden als dit niet lukt.

5. Mobiliteitsprojecten en onderzoeken (€ 1,6 mln. voordelig)

Dit betreft een structureel budget voor onderzoekskosten voor projecten en een incidenteel budget voor eenmalige (begroting)subsidies met dekking vanuit de reserve Bereikbaarheid.

6. Planmatig onderhoud (€ 5,1 mln. voordelig)

Op diverse projecten binnen het planmatig onderhoud zijn onder- en overschrijdingen. Onderschrijdingen worden veroorzaakt doordat werkzaamheden later/eerder worden uitgevoerd dan gepland.

7. Verschuiving werkzaamheden voor derden (€ 1,1 mln. voordelig)

Er zijn minder werkzaamheden voor derden verricht. Dit betreft onder andere de Julius Ceasarbrug (Leiden) en Koudekerksebrug (Alphen aan den Rijn) en de combiboring ter voorbereiding van de oeverwerkzaamheden in traject 6 (Woudwetering). Tegenover deze verlaging van de lasten staan ook minder baten.

8. Verkeersveiligheid (educatie en gedrag) (€ 1,7 mln. voordelig)

Vanwege corona zijn er opnieuw minder fysieke bijeenkomsten geweest over verkeersveilig gedrag. Dit is mede veroorzaakt door bezettingsproblemen bij projectleiders.

9. Zero emissie Laadinfra goederenvervoer (€ 1,0 mln. voordelig)

Van de gemeente Alblasterdam is in 2022 geen subsidieaanvraag ontvangen. De aanvraag wordt naar verwachting in 2023 door de gemeente ingediend. Zie ook de baten.

10. Warmteleiding WarmtelinQ (€ 2,0 mln. voordelig)

Voor de realisatie van de warmtetransportleiding WarmtelinQ heeft de provincie besloten een investeringssubsidie van € 81 mln. beschikbaar te stellen. De subsidie wordt over een looptijd van enkele jaren in meerdere tranches uitgegeven. In 2022 betrof dit € 8 mln. terwijl € 10 mln. was begroot.

11. Werklocaties (€ 1,4 mln. voordelig)

De subsidieregeling verduurzaming bedrijventerreinen realiseert een onderbesteding van € 1,4 mln. met name als gevolg van de stijgende energieprijzen in 2022. Op basis van gestelde criterium dat terugverdienperiode van de investering langer dan vijf jaar is, kunnen veel bedrijven geen aanspraak doen op de regeling. De terugverdientijd was in 2022 door hoge energieprijzen veelal korter dan 5 jaar. Wel zijn er in december 2022 nog aanvragen ontvangen voor deze subsidieregeling maar nog niet geschikt voor € 0,7 mln. Conform de verslaggevingsregels worden deze lasten pas in de jaren 2023 verantwoord, waardoor het budget in 2022 niet zichtbaar is besteed. Via de reguliere P&C-cyclus zal de begroting van toekomstige jaren hierop worden aangepast.

12. Restauratie Rijksmonumenten (€ 1,0 mln. voordelig)

In 2022 is voor € 0,5 mln. minder uitgegeven aan subsidies voor de restauratie rijksmonumenten dan verwacht. Dit wordt met name veroorzaakt door fasering van een aantal grote restauratieprojecten (restauratie Geertruidhoeve, restauratie Buitenplaats Hodenpijl, restauratie Arcade 2021-2023 en restauratie Bomvrij Hospitaal). Conform de verslaggevingsregels worden deze lasten pas in de jaren 2023 en 2024 verantwoord, waardoor het budget in 2022 niet zichtbaar is besteed. Via de reguliere P&C-cyclus zal de begroting van toekomstige jaren hierop worden aangepast.

Daarnaast is de vrijval van subsidies € 0,5 mln. groter dan verwacht bij Najaarsnota 2022, met name veroorzaakt door een grote vrijval op het restauratieproject Huis Dedel.

13. NNN-Gouwe Wiericke (€ 1,4 mln. voordelig)

De grootste veroorzaker van de onder uitputting is het doorschuiven van de aankoop van gronden voor het deelgebied de Noordse Buurt ter waarde van € 1,7 mln. naar 2023. De reden hiervoor is een lopend onderzoek over een mogelijke vervuiling en hoe hiermee kan worden omgegaan. Overige financiële prestaties zijn in lijn met de verwachting en zijn reguliere kleine afwijkingen t.o.v. prognose 2022 in zowel over- als onderbesteding.

14. NNN-Ecologische Verbindingszones (€ 2,6 mln. voordelig)

De afwijking wordt veroorzaakt door:

- Lagere realisatie kosten dan oorspronkelijk ingeschat waar de boekhouding op is aangepast (project Achterwaterschap) (€ -1,0 mln.)
- Bedrag voor betaling van de afwaardering van gronden door RVO is doorgeschoven naar 2023 (project Zuideweg-Zuid) (€ -1,0 mln.)
- Op verzoeken van de initiatiefnemer zijn de te behalen prestaties en de te verrichten activiteiten doorgeschoven naar latere jaren (project Lentevreugd De Horsten) (€ -0,5 mln.)
- Een aantal kleine afwijkingen op verschillende projecten € -0,1 mln.

15. Natura 2000 (€ 1,1 mln. voordelig)

De voortgang in het uitvoeren van maatregelen is vertraagd omdat er geen passende subsidieregeling was in 2022 en er tegelijkertijd geen opdrachten meer verstrekt konden worden. Hierdoor zijn in lijn met het programma Natuur beperkt maatregelen uitgevoerd.

16. Veenweide, Klimaat en Bodemdaling (€ 6,5 mln. voordelig)

De onderbesteding heeft voor € 4,7 mln. betrekking op de in 2022 gerealiseerde aankoop van twee veehouderijbedrijven. Deze aankoop is verantwoord als investering terwijl dit in de begroting als exploitatiebudget was opgenomen. Per saldo is dit budget neutraal, ook de baten zijn € 4,7 mln. lager omdat de rijksbijdrage als investeringsbijdrage in de jaarstukken is verwerkt i.p.v. een baat in de exploitatie.

Daarnaast zijn door looptijdwijzigingen en correcties op basis van voortgangsrapportage voor € 1,3 mln. (subsidie)lasten naar toekomstige jaren verplaatst. Tenslotte is er voor € 0,5 mln. minder lasten gerealiseerd, omdat in 2022 nog niet alle regelingen/brieven vanuit Rijk, (onder andere NPLG) bekend waren waardoor niet alle projecten van start zijn gegaan. Hierdoor is ook de personele lager, dit in combinatie met latere instroom van personeel als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.

17. Subsidieregeling Sociale Woningbouw (€ 3,0 mln. voordelig)

De provincie heeft drie specifieke subsidieregelingen gericht op woonregio's voor sociale woningbouw. Bij de regeling voor de regio Haaglanden geldt dat subsidies verleend zijn met meerjarige subsidieasten. Dit leidt ertoe dat een aanzienlijk deel van de lasten pas in 2023 en daarna tot uiting komen. Voor de Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdamse is aanzienlijk minder aangevraagd dan gelet op het subsidieplafond mogelijk was.

18. Subsidieregeling Senioren Woonvormen (€ 1,1 mln. voordelig)

Op basis van het grote aantal subsidieaanvragen is het subsidiebudget voor Senioren Woonvormen in 2022 volledig verleend. De beschikbaar gestelde middelen zijn nog niet door alle subsidieontvangers volledig besteed in 2022. Een deel van de lasten komt in 2023 tot uiting, hierdoor is in 2022 sprake van een onderbesteding.

19. Omgevingsdiensten (€ 2,6 mln. voordelig)

In de Najaarsnota 2022 is geanticipeerd op de verwachte fors hogere loonkosten in 2022 voor de omgevingsdiensten veroorzaakt door nieuwe cao's. Hiervoor is, voor het jaar 2022, een extra PZH-bijdrage aan de omgevingsdiensten gereserveerd (€ 0,8 mln.) volgens het provinciale indexatiebeleid. De omgevingsdiensten hebben echter de hogere loonkosten in 2022 incidenteel kunnen opvangen binnen de exploitatie van de individuele omgevingsdienst. Hierdoor is deze extra PZH-bijdrage voor het jaar 2022 niet ingezet.

Daarnaast zijn in het jaar 2022, van een aantal omgevingsdiensten, afrekeningen van het jaar 2021 (coronajaar) ontvangen. In de Najaarsnota 2022 zijn deze bedragen grotendeels teruggestort naar de algemene reserve, resterend voordelig bedrag van deze eindafrekeningen 2021 is € 0,4 mln.

Ook is sprake van een onderbesteding op de aanpak bodemlocaties van € 1,2 mln. door vertraging in diverse projecten van de omgevingsdiensten.

20. Subsidies recreatie (€ 1,8 mln. voordelig)

Ten aanzien van de subsidieverlening zijn er een aantal oorzaken waardoor het budget is onderschreden.

- Voor diverse aangevraagde subsidies was de beoordeling eind 2022 nog in behandeling. Dit komt onder andere doordat de openstellingstermijn pas op 31 december 2022 eindigde. Daarnaast kent één openstelling een sluitingsdatum van 31 maart 2023. In de najaarsnota 2022 is hierop geanticipeerd met het verlagen van het budget voor 2022 ten gunste van 2023. Deze gemaakte inschatting blijkt te voorzichtig; voor ongeveer € 0,7 mln. van het na Najaarsnota beschikbare subsidiebudget 2022 zullen de lasten in 2023 worden verantwoord.
- Voor € 0,6 mln. is sprake van een toegekende looptijdverlenging van een subsidietoekenning waardoor de lasten doorschuiven van 2022 naar 2023 en verder.
- Voor een aantal subsidies is sprake van lagere definitieve vaststelling van de maximale toegekende subsidie wat een voordeel oplevert van ongeveer € 0,3 mln.
- Een aantal subsidieplafonds is niet maximaal aangevraagd € 0,2 mln.

21. Stelpost nieuw beleid (€ 1,6 mln. voordelig)

Deze stelpost is in 2020 opgevoerd om de rente effecten van geplande uitgaven uit het coalitieakkoord te dekken. In 2022 is deze stelpost niet aangewend.

22. Stelpost financieringsmodel (€ 2,1 mln. voordelig)

Deze stelpost wordt met ingang van 2023 structureel ingezet ter dekking van het formatie budget (Organisatie). In 2022 is deze stelpost niet aangewend.

Meer uitgegeven dan begroot

23. Pensioenen GS (€ 2,4 mln. nadelig)

Per 1 januari 2023 zijn de pensioenen voor (gewezen) GS-leden met 12% geïndexeerd. Hierdoor is sprake van een extra last van € 2,4 mln. om de voorziening op het juiste niveau te houden.

24. HWN/OWN aansluiting A15/N3 bijdrage (€ 2,6 mln. nadelig)

Eind 2022 zijn de regels omtrent het activeren van bijdragen in activa van derden door de commissie BBV aangescherpt. Als de door ons gesubsidieerde partij het project waarvoor de bijdrage verstrekt wordt zelf niet activeert, dan mag de subsidieverstrekker dat ook niet doen. In dit geval gaat het om een bijdrage aan Rijkswaterstaat, dat voor de administratie gebruik maakt van het kasstelsel en daarom niets activeert. Het aandeel 2022 van de provinciale bijdrage dient daarom ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

25. Stopzetten N214/N222 (€ 1,7 mln. nadelig)

Om voldoende dekking te vinden in de uitvoering van prioritaire projecten aanleg en verbetering zijn in de kadernota 2023 keuzes gemaakt. De functionele verbeteringen aan de N214 (parallelweg) en de N222 zijn hierdoor stopgezet. De gemaakte voorbereidingskosten worden ten laste van de exploitatie geboekt.

26. Administratieve correctie afrekening Koningin Julianabrug (€ 1,2 mln. nadelig)

De financiële afwikkeling van de calamiteit aan de Koningin Julianabrug, in eigendom van de gemeente Alphen aan den Rijn, is per abuis begroot op de investeringskredieten. Deze

werkzaamheden moeten echter worden verantwoord in de exploitatie. De gemaakte kosten worden volledig doorbelast aan de eigenaar van deze brug. De exploitatiebaten zijn hierdoor ook € 1,2 mln. hoger dan begroot.

27. Houdstermaatschappij Zuid-Holland (€ 1,1 mln. nadelig)

De provinciale stille reserve in de Houdstermaatschappij Zuid-Holland heeft op basis van de concept jaarrekening een negatieve waarde van € 8,2 mln. Om de negatieve stille reserve af te dekken is de in het verleden getroffen voorziening ad € 7,1 mln. met € 1,1 mln. opgehoogd naar € 8,2 mln.

28. NNN: Overige gebieden (€ 5,1 mln. nadelig)

Er was rekening gehouden met de uitbetaling van een tweetal SKNL-subsidies. Verder was de verwachting dat er meer ecologisch advies zou worden uitgevraagd en is er een onderbesteding op de apparaatslasten vanwege de openstaande vacatures (€ -1,4 mln.)

Voor de Leenheerenpolder heeft een administratieve overheveling plaatsgevonden van Grond voor Grond naar NNN. Bij het vastleggen van het budget werd er uitgegaan van overdracht in twee tranches, 50% in 2022 en 50% in 2023. Inmiddels heeft de gehele overdracht in 2022 plaatsgevonden met hogere lasten in 2022 (€ 4,3 mln.)

Ook hebben enkele afwaarderingen van grond en enkele aanvullende strategische grondaankopen plaatsgevonden (€ 2,1 mln.)

29. Buitenland van Rhoon (€ 1,9 mln. nadelig)

Voor de zomer is een inschatting gemaakt van de dossiers die nog in 2022 tot een notarismoment zouden leiden. Dit is in de vorm van een wijziging in de Najaarsnota doorgegeven. Na de zomervakantie bleek dat er toch nog een extra aankoop kon worden gerealiseerd. In 2022 zijn er uiteindelijk meer grondtransacties afgerond hetgeen tot een hogere dan begrote uitgaven heeft geleid (€ 1,9 mln.)

30. NNN Grond voor grond (€ 1,2 mln. nadelig)

De lasten gemoeid met de aankoop en de afwaardering van grond voor grond zijn € 0,8 mln. hoger dan begroot; de verkopen (en de daaruit volgende afwaardering) waren meer/hoger dan begroot. Daarnaast zijn de lasten voor het beheer van grond voor grond € 0,3 mln. hoger dan begroot. Tenslotte zijn de lasten voor bedrijfsvoering € 0,1 mln. hoger.

31. Wet natuurbescherming en Faunabeheer (€ 2,0 mln. nadelig)

De overschrijding wordt veroorzaakt door hogere faunaschade. Dit als gevolg van hogere voedselprijzen, juridische procedures (waardoor op enkele soorten geen beheer uitgevoerd kon worden om o.a. de schade te beperken dan wel te voorkomen). En een toename door met name grauwe ganzen, knobbelzwanen en smienten zijn de tegemoetkomingen in faunaschade wederom fors gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

32. Nazorg stortplaatsen (€ 3,2 mln. nadelig)

Een niet begrote dotatie aan de voorziening Nazorg Stortplaatsen van € 3,2 mln. als gevolg van tegenvallende beleggingsresultaten in 2022 waardoor een tekort ontstond op de ontwikkeling van de doelvermogens van gesloten stortplaatsen.

Minder baten dan begroot

33. Exploitatie OV (€ 1,6 mln. nadelig)

De afwijkingen hebben te maken met het verwerken van de beschikbaarheidsvergoeding en de veranderende vraag naar OV (zie ook de lasten). Het betreft de volgende concessies:

- Drechtsteden, Molenlanden en Gorinchem € 4,3 mln. (v)
- Zuid-Holland Noord € -2,9 mln. (n)
- Hoeksche Waard & Goeree Overflakkee € -2 mln. (n)
- Waterbus € -1,3 mln. (n)
- Treindienst Alphen – Gouda € 0,3 mln. (v)

34. Regionale gebiedsagenda's Mobiliteit (€ 1,2 mln. nadelig)

Regionale Spoorinfrastructuur € 1,2 mln. (n). Zie de toelichting bij de lasten.

35. Veenweide, Klimaat en Bodemdaling (€ 5,5 mln. nadelig)

De begrote rijksbijdrage voor de aankoop van twee veehouderijbedrijven ad € 4,7 mln. is wel gerealiseerd maar als investeringsbijdrage verwerkt i.p.v. een baat op dit beleidsdoel (budgetneutraal, zie lasten).

36. Heffen van opcenten Motorrijtuigenbelasting (€ 4,9 mln. nadelig)

De opbrengst van de opcenten wordt gebaseerd op de opgave van de belastingdienst aan het begin van het boekjaar. Halverwege het jaar wordt de verwachte opbrengst aangepast op basis van de ontwikkeling van het wagenpark tot 1 juli, dit is verwerkt in de najaarsnota. De werkelijke opbrengst in 2022 was echter lager dan de opgave van de belastingdienst wat een trendbreuk betekent met de praktijk van de afgelopen jaren.

In 2022 is het totaal aantal auto's in Zuid-Holland vrijwel constant gebleven (van 1.649.479 naar 1.651.343). De daling van de opbrengst komt door een stijging van het aandeel elektrische en hybride auto's in het wagenpark, het absolute aandeel belastbare elektrische auto's is in 2022 gestegen van 31.894 naar 40.904 en vertoont daarmee een stijgende lijn. In eerdere jaren werd een potentiële opbrengstdaling van de opcenten vermeden door een stijging van het absolute aantal ICE-auto's en het stijgende gemiddelde gewicht per auto. Het effect van deze trendbreuk voor de opbrengst van het jaar 2022 is een nadeel van € 4,9 mln.

Meer baten dan begroot

37. Werken voor derden (€ 3,1 mln. voordelig)

De baten binnen Beleidsdoel 2-2 bestaan naast de legesinkomsten en verkoop vastgoed geheel uit bijdragen voor werk voor derden.

Op de volgende activiteiten zijn meer baten gerealiseerd dan begroot:

- Samenwerkingsovereenkomst N468 met het Hoogheemraadschap Delfland (€ 0,6 mln.);
- Bediening van beweegbare kunstwerken/nacalculatie (€ 0,8 mln.);
- Beheer en onderhoud aan het Utrechtse deel van het Merwedekanaal (€ 0,6 mln.);
- Voorbereiding van het onderhoud aan de beweegbare kunstwerken in eigendom van de gemeente Delft (€1 mln.);
- Uitvoeren diverse kleinere onderhoudsprojecten (€ 0,3 mln.).

- De baten (€ 1,3 mln.) voor de uitgevoerde calamiteit aan de Koningin Julianabrug (gemeente Alphen aan den Rijn) zijn per abuis begroot op het investeringskrediet. De realisatie van de baten is verantwoord in de exploitatie.

Op de volgende activiteiten zijn minder baten gerealiseerd dan begroot:

- Vertraging van de werkzaamheden op de volgende projecten (€ 1,5 mln.) Het planmatig onderhoud aan de Julius Ceasarbrug en de Koudekerksebrug, de combiboring ter voorbereiding van de oeverwerkzaamheden in traject 6 (Woudwetering).

38. Clinsh (€ 1,4 mln. voordelig)

Het project EU LIFE CLINSH is afgerond en in 2022 afgerekend. Zie ook de lasten, waarvan een deel al in eerdere jaren verantwoord is.

39. Waterstofbussen (€ 1,2 mln. voordelig)

In 2022 zijn van de 20 waterstofbussen inmiddels 19 bussen actief in de dienstregeling van de HWGO-concessie ingezet. Dit heeft ertoe geleid, dat ook 19/20 deel van de ontvangen Rijksbijdrage, conform de gestelde voorwaarde door I&W, in 2022 als bijdrage in de exploitatie verantwoord is.

40. Schaalsprong (€ 2,9 mln. voordelig)

In 2022 zijn de voorzieningen voor de verbonden partijen ROM-D en Innovation Quarter met respectievelijk € 0,7 mln. en € 2,2 mln. verlaagd. Bij ROM-D is geen sprake meer van negatieve stille reserves; hierdoor kan de voorziening worden opgeheven. Bij IQ is de voorziening verlaagd als gevolg van een positief jaarresultaat 2022 en verwatering van het aandeel dat de provincie heeft in IQ.

41. Buitenland van Rhoon (€ 1,9 mln. voordelig)

Vanwege hogere lasten op het Buitenland van Rhoon (zie lasten), zijn ook de bijdrage uit rijksmiddelen hoger

42. NNN (€ 1,2 mln. voordelig)

De opbrengsten uit verkoop / doorlevering van NNN-areaal zijn hoger dan begroot. De prognose met betrekking tot de te realiseren verkopen / doorleveringen is te conservatief geweest.

43. NNN-grond voor grond (€ 4,9 mln. voordelig)

De opbrengsten uit verkoop, pacht en verhuur van provinciaal vastgoed is € 0,1 mln. hoger dan begroot. Daarnaast zijn de opbrengsten uit verkoop, pacht en verhuur van groene grond € 4,8 mln. hoger dan begroot. De prognose met betrekking tot te realiseren verkopen is te conservatief geweest.

44. Agrarisch natuurbeheer (€ 1,1 mln. voordelig)

De EU heeft besloten haar bijdrage aan het agrarisch natuurbeheer te verhogen (zie lasten). Daardoor nemen de baten met € 1,1 mln. toe.

45. Boerenlandvogels (€ 1,1 mln. voordelig)

De opbrengsten uit verkoop / overdracht van weidevogelkerngrond zijn € 1,1 mln. hoger dan begroot. De prognose met betrekking tot te realiseren verkopen is te conservatief geweest.

46. POP 3 (€ 1,4 mln. voordelig)

Met betrekking tot de POP maatregelen zijn hogere bijdragen van de EU en van overige derden ontvangen. (zie lasten) Daarnaast is er een niet geplande bijdrage uit de EU ontvangen voor de POP3 uitvoeringskosten. (zie lasten)

47. WABO leges (€ 4,4 mln. voordelig)

De provincie heft leges op de zogeheten BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen, slopen) van de omgevingsvergunning voor die bedrijven waarvoor de provincie op grond van de milieuwetgeving bevoegd gezag is. Binnen de legesverordening is er sprake van kruissubsidiëring. In 2022 waren er meer grote bouwaanvragen dan kleinere waardoor er een hogere opbrengst is dan geraamd.

48. Specifieke uitkering Tijdelijke regeling bodemopgaven 2022 (€ 3,0 mln. voordelig)

Over 2022 ontving de provincie een specifieke uitkering Tijdelijke regeling bodemopgaven 2022 ter overbrugging in verband met lopende bestuurlijke onderhandelingen over een nieuw convenant Bodem en Ondergrond. Het doel van deze uitkering is om nieuwe bodemkwaliteitsopgaven op te pakken in samenwerking met de vijf omgevingsdiensten.

49. Provinciefonds (€ 4,1 mln. voordelig)

De uitkering uit het provinciefonds is op basis van de Decemercirculaire € 4,1 mln. hoger dan verwacht. Dit komt voornamelijk door de volgende 3 effecten:

- Een meevaller uit het BTW compensatiefonds van € 7 mln.;
- Bepaalde rijksuitgaven zijn uitgesteld, hierdoor daalde het accres met € 4 mln.;
- Beschikbaar gesteld € 1 mln. voor het programma natuur.

50. Afrekening Merwedekanaal (€ 1,4 mln. voordelig)

Op 29 november 2021 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aan de provincie Utrecht een voorstel uitgebracht over de provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden. Dat voorstel is in december 2021 door het college van Utrecht vastgesteld, waarna in 2022 de financiële afwikkeling plaats kon vinden. Na de onderliggende verrekeningen tussen Utrecht en Zuid-Holland resteert € 1,4 mln. in de voor de herindeling Vijfheerenlanden getroffen voorziening. Dit bedrag valt vrij ten gunste van de algemene middelen.

Overige verschillen

51. Overige verschillen < € 1 mln. diverse ambities (€ 23,6 mln. voordelig)

Binnen de diverse ambities zijn er meerdere afwijkingen kleiner dan € 1 mln., deze staan toegelicht in de 3e w-vraag ("wat heeft het gekost?") binnen de betreffende ambities.

52. Verrekening gesloten systemen (€ 26,1 mln. nadelig)

Conform het coalitieakkoord en de financiële verordening wordt het saldo van de gesloten systemen Bereikbaarheid (€ 16,9 mln. voordelig) en Groen (€ 3,0 mln. voordelig) voor dat doel in de bestemmingsreserves opgevangen. Het restant wordt veroorzaakt door de mutaties in andere bestemmingsreserves.

Proces

Reserveren technische sessie Jaarstukken	wo 24 mei
Statencommissie-Onderzoek van de Rekening (COR)	wo 24 mei
Statencommissie-Ruimte, Wonen en Economie (RWE)	wo 24 mei
Statencommissie-Bereikbaarheid en Energie (BE)	wo 24 mei
Statencommissie-Klimaat, Natuur en Milieu (KNM)	wo 31 mei
Statencommissie-Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	wo 31 mei

De Jaarrekening 2022 wordt gecontroleerd door de externe accountant (Deloitte). De accountant beoordeelt daarbij of de Jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de provincie. Daarnaast controleert de accountant de rechtmatigheid: zijn de middelen conform geldende wet- en regelgeving besteed. De accountant hanteert hierbij voor de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 217, derde lid, van de Provinciewet, de volgende goedkeuringstoleranties:

- a) ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangbasis;
- b) ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangbasis.

De accountantsverklaring en het accountantsverslag, alsmede de reactie van GS op het accountantsverslag, zijn bijgevoegd.

Ter kennisname wordt het Bijlageboek Jaarstukken 2022 meegezonden.

Procedure

Na vaststelling door Provinciale Staten worden de Jaarstukken aangeboden aan de financieel toezichthouder van de provincies, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De Jaarstukken dienen uiterlijk 15 juli 2023 bij BZK te zijn aangeleverd.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 april 2023, met het besluitnummer PZH-2023-831757198;

Gelet op Artikel 202, lid 1 van de Provinciewet en artikel 8 van de Financiële verordening;

Besluiten:

1. Vast te stellen de Jaarstukken 2022.
2. Het voordelig rekeningresultaat 2022 ad € 51,6 mln. te storten in de algemene reserve.
3. Vast te stellen de beklemmingen op het rekeningresultaat 2022 ter hoogte van € 33,0 mln.
4. Vast te stellen de gerealiseerde onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, voorzieningen en overlopende passiva.
5. Gedeputeerde Staten décharge te verlenen voor het door hen in 2022 gevoerde financiële beheer.

Den Haag, 14 juni 2023

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
B.S.M. Sepers

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

Jaarstukken 2022

Jaarstukken 2022 - Bijlagenboek

Controleverklaring 2022 provincie Zuid-Holland_wg

Den Haag, 18 april 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

voorzitter
drs. J. Smit